

Uporaba fitofarmaceutskih sredstev v gozdovih Slovenije

Marija Kolšek

15. seminar in delavnica iz varstva rastlin

Črna na Koroškem, 7. 5. 2025

Zavod za gozdove
Slovenije

Zakaj je tema o fitofarmacevtskih sredstvih (FFS) vključena v seminar

Spremembe predpisov na področju dela s FFS

→ vpliv na pridobivanje potrdil o znanju iz fitomedicine (izkaznic).

Prepoved prometa s FFS za ZGS do pridobitve dovoljenja za promet s FFS na drobno

→ vpliv na dobavo odvrčala TRICO lastnikom gozdov za izvedbo zaščite pred divjadjo v letu 2025.

FFS v uporabi v gozdovih Slovenije z dovoljenjem ZGS v letih 2024 in 2025:

- KEMAKOL EXTRA – odvrčalo,
- TRICO - odvrčalo.

Evidentirana poraba FFS v letu 2024 z dovoljenjem oz. odločbo ZGS:

- KEMAKOL EXTRA: 7.440 kg (ob povprečni porabi 12 l/ha),
- TRICO: 9.900 l (ob povprečni porabi 15 l/ha).

FFS TRICO – odvrčalo za zaščito pred divjadjo

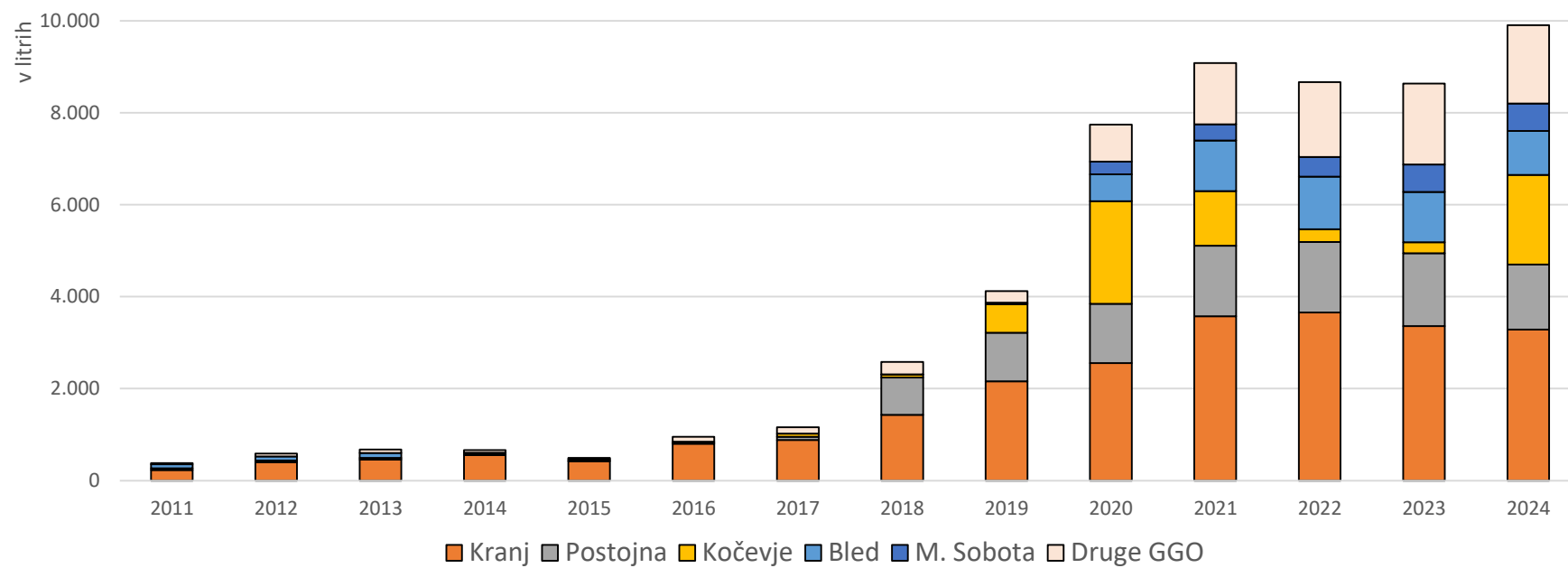
- odvrčalo v obliki škropiva
- aktivna snov je ovčja mast (vonj, okus),
- v Sloveniji prvič registrirano leta 2007 za več kultur; za gozd za zaščito listavcev in iglavcev pred objedanjem vršičkov in za zaščito debel.

Foto: Miha Zabret

Uporaba FFS TRICO v gozdovih po letih v obdobju 2011-2024 po GGO

FFS TRICO – odvrčalo za zaščito pred divjadjo

Prednosti:

- nanos z nahrbtnno škropilnico omogoča lažje in hitrejše delo,
- pred objedanjem zaščiti poleg glavnega tudi stranske poganjke,
- ščiti se iglavce in listavce,
- namenjeno tudi za zaščito debel,
- omogoča zaščito rastlin tudi v času rasti.

Slabosti:

- potrebna je ustrezna škropilnica, ki zahteva vzdrževanje in čiščenje,
- oteženo delo pri zaščiti velikih sadik,
- zahteva preciznost dela pri nanosu sredstva na terminalni vršiček,
- tretiranje iste površine je dovoljeno enkrat letno,
- **FFS TRICO je registrirano za poklicno rabo.**

Zakaj je FFS TRICO registrirano za poklicno rabo

Pravilnik o pogojih za opravljanje prometa s fitofarmaceutskimi sredstvi ter o vodenju in posredovanju podatkov o prometu fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 107/13 in 30/18)

10. člen (Kriteriji za določitev FFS za nepoklicno rabo)

(1) Za nepoklicno rabo so dovoljena tista FFS, ki so na seznamu FFS navedena kot FFS, dovoljena za ekološko pridelavo, in glede velikosti pakiranja izpolnjujejo enega od naslednjih kriterijev:

- so pakirana v embalaži, katere velikost ustreza koncentratu za pripravo mešanice za enkratno uporabo, ki zadostuje za površino tretiranja do 500 m², ali
- so pakirana kot gotovi pripravek za neposredno uporabo, ki zadostuje za površino tretiranja do 500 m².

Zakaj je FFS TRICO registrirano za poklicno rabo

- FFS TRICO se prodaja v 1 l, 5 l, 10 l embalaži.
- Iz navodil za uporabo FFS TRICO izhaja, da je za tretiranje 1 ha gozda potrebnih 10-20 litrov nerazredčenega sredstva.
- Po preračunu že 1-litrska embalaža FFS TRICO zadostuje za površino tretiranja nad 500 m².
- Pri registraciji ni bilo upoštevano, da se ne tretira celotne površine, ampak sadike oz. mlada drevesca. Če upoštevamo točkovni nanos na 3.000 sadik/ha, s 5 l tretiramo cca 200 m².

Določila za uporabnike za delo s FFS za poklicno rabo

Potrdilo o pridobitvi znanj iz fitomedicine (izkaznico) lahko pridobijo oziroma obnovijo poklicni uporabniki, ki so:

- člani kmetijskega gospodarstva (KMG-MID številka) - za opravljanje dejavnosti kmetijskega gospodarstva,
- fizična ali pravna oseba, ki ima registrirano dejavnost, na podlagi katere izvaja zatiranje plevela in škodljivih organizmov, uporablja FFS za poklicno rabo (ni potrebno, da je vpisana v register kmetijskih gospodarstev).

(1. točka 3. člena Zakon o fitofarmacevtskih sredstvih (ZFfS-1), Uradni list RS, št. 83/12, 35/23 – odl. US in **95/24**)

Določila za promet s FFS za poklicno rabo

Za promet s FFS, ki za uporabo potrebujejo veljavno izkaznico o znanju iz fitomedicine (FFS TRICO), mora ZGS pridobiti dovoljenje za promet s FFS na drobno.

Pogoji za pridobitev dovoljenja, ki jih ZGS ne more zagotoviti v krajšem času:

- ustrezni skladiščni prostori na prodajnih mestih (sedeži OE, KE),
- prisotnost svetovalca za FFS na prodajnih mestih za najmanj 6 ur tedensko (oseba z najmanj visoko izobrazbo kmetijske ali hortikulture smeri),
- prisotnost prodajalca FFS na prodajnih mestih (potrebno dodatno usposabljanje s področja varstva rastlin za gozdarje, da se lahko usposobijo za prodajalca FFS).

Način izdajanja FFS TRICO lastnikom gozdov za izvedbo zaščite pred divjadjo v letu 2025

- Pogodbeni dobavitelj izdaja FFS TRICO neposredno lastnikom gozdov oz. njihovim pooblaščenem v poslovalnicah pogodbenega dobavitelja (oziroma na sedežih krajevnih enot ZGS ob dogovorjenih terminih).
- FFS TRICO lahko prevzamejo le lastniki gozdov oziroma njihovi pooblaščenci, ki imajo potrdilo o pridobitvi znanj iz fitomedicine. Izkaznice preverja pogodbeni dobavitelj.
- Podpis prevzemnika FFS na Potrdilu o prejemu materialov – sadik.
- FFS TRICO se ne skladišči v prostorih ZGS.

Zaključki

- Podan predlog proizvajalcu FFS TRICO za registracijo za uporabo v gozdu ob upoštevanju točkovnega nanosa sredstva na gozdno površino.
- Usposobiti enega od zaposlenih za svetovalca za FFS – pogoj je najmanj višja strokovna izobrazba kmetijstva oziroma hortikulture.
- Izvedeno bo interno izobraževanje zaposlenih za svetovanje lastnikom gozdov s področja uporabe FFS v gozdovih (načrtovano za december 2025, spletno izobraževanje).
- Zbrati izkušnje s terena o učinkovitosti FFS TRICO.
- Spremljati tržišče in razvoj metod oz. sredstev za zaščito mladega gozda pred divjadjo iz naravi prijaznejših materialov.

Hvala za pozornost!

Slika ustvarjena z umetno inteligenco (Canva)